

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ
ΜΟΥΣΙΚΗ Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ ΜΟΥΣΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ
ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ 2024-2025

1. Ακουστικές Δεξιότητες

Οδηγίες

1. Όλοι οι Δείκτες Επιτυχίας και Επάρκειας είναι υποχρεωτικοί και διδάσκονται στο τετράμηνο που ορίζεται από τον Προγραμματισμό.
2. Εκπαιδευτικό Υλικό:
 - Βελεγράκης, Α. & Θεοφανοπούλου, Τζ. (-). *Ανάπτυξη Ακουστικών Ικανοτήτων*. Τεύχη 1&2 (+2 CD κάθε τεύχος). Αθήνα: Φ. Νάκας.
 - Μηνακάκης, Δ. (2014). *Εγχειρίδιο Ακουστικών Δεξιοτήτων (+MP3-CD + Τετράδιο Ασκήσεων)*. Αθήνα: Παπαρηγορίου Κ. – Νάκας Χ.
 - Cleland, K., Dobrea-Grindahl, M. (2010). *Developing Musicianship Through Aural Skills*. New York: Routledge.
 - Krueger C. (2016) *Progressive Sight Singing*. USA: Oxford University Press.
 - Ottman, R. W., & Rogers, N. (2013). *Music for Sight Singing*. Upper Saddle River, N.J: Pearson Prentice-Hall.
 - Young, P. M. (Ed.) (2004). *Kodály Choral Method: 333 Elementary Exercises in Sight Singing*. USA: Boosey & Hawkes.
 - Εκπαιδευτικό Υλικό Γραφείου Μουσικής ΜΕ - ΥΠΑΝ.

Α΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ*		ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΑ ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ	Διδ. Περ. 16
	<i>Οι μαθητές/τριες να είναι σε θέση:</i>	<i>Διδακτέα: Πληροφορίες, Έννοιες, Δεξιότητες, Στρατηγικές/Τρόπος σκέψης</i>	Ενδεικτ. δ.π
<p>A2. Να αναπτύξουν βιωματικά την ακουστική τους αντίληψη σε σχέση με τον ρυθμό, τη μελωδία και την αρμονία.</p> <p>A3. Να αναγνωρίζουν ακουστικά και να αποκωδικοποιούν μουσικές έννοιες μέσα από το ανάλογο μουσικό υλικό χρησιμοποιώντας την κατάλληλη ή συναφή μουσική ορολογία.</p> <p>A4. Να συσχετίζουν ακουστικά και οπτικά τα μουσικά στοιχεία ενός έργου σε υλικό με μη συμβατική και συμβατική σημειογραφία.</p>	<p>A2.1- A2.4</p> <p>Βλ. ΔΕΕ, Βαθμ. 4, Ακρόαση</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ρυθμός <ul style="list-style-type: none"> ○ Μέτρα: 4/4, 2/4, 3/4, 2/2 ○ Αξίες και παύσεις: 	3
	<p>A3.1- A3.6</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Μελωδία <ul style="list-style-type: none"> ○ Μελωδικά διαστήματα: 1^ης (ταυτοφωνία), 2^ας μικρής, 2^ας μεγάλης, 3^ης μικρής, 3^ης μεγάλης, 4^ης καθαρής, 5^ης καθαρής, 8^ης καθαρής ○ Μελωδίες: Σε μείζονες και ελάσσονες κλίμακες μέχρι δύο (2) διέσεις/υφέσεις 	4
	<p>A4.1- A4.2</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Αρμονία <ul style="list-style-type: none"> ○ Αρμονικά διαστήματα: 1^ης (ταυτοφωνία), 2^ας μικρής, 2^ας μεγάλης, 3^ης μικρής, 3^ης μεγάλης, 4^ης καθαρής, 5^ης καθαρής, 8^ης καθαρής ○ Συγχορδίες: τρίφωνες και τετράφωνες τριαδικές μείζονες (M) και ελάσσονες (ε) συγχορδίες, σε ευθεία κατάσταση, α' αναστροφή και β' αναστροφή ○ Συνδέσεις συγχορδιών: κύριων και δευτερεύουσων τετραφώνων συγχορδιών σε ευθεία κατάσταση (I/i, IV/iv, V, ii, vi/VI), σε α' αναστροφή (I⁶/i⁶, ii⁶) και σε β' αναστροφή (MONO οι κύριες συγχορδίες, στο διαβατικό 6/4 της δεσπόζουσας και της τονικής, 6/4 στο πτωτικό της τονικής και 6/4 στο πλάγιο της υποδεσπόζουσας χωρίς ξένους φθόγγους ○ Πτώσεις: Τέλεια αυθεντική, Ατελώς αυθεντική (V-I στον μπάσο και 2- 3 στη σοπράνο), Μισή (συγχορδίες σε ευθεία κατάσταση: I/i-V, ii/ii^o-V, IV/iv/V), σε α' αναστροφή: ii⁶-V και σε β' αναστροφή: Πτωτικό τονικής στην Τέλεια αυθεντική και στη Μισή Πτώση, Απροσδόκητη (V-vi/V-VI) και με την προσθήκη της δεσπόζουσας συγχορδίας με 7^η μικρή σε όλα τα πιο πάνω. 	7

			<p><i>*Σημείωση:</i> Όλα τα πιο πάνω διδάσκονται βιωματικά μέσα από το τραγούδι, το σολφέζ, τη μουσική εκτέλεση, την αρμονία στο πιάνο, τον αυτοσχεδιασμό/σύνθεση και τη μουσική ακρόαση μέσω μικρών μουσικών παραδειγμάτων από διαφορετικά μουσικά είδη, στυλ και πολιτισμούς.</p>	
			Επανάληψη – Γραπτή Αξιολόγηση	2

Β΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ*		ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΑ ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ	Διδ. Περ. 14-16
	<i>Οι μαθητές/τριες να είναι σε θέση:</i>	<i>Διδακτέα: Πληροφορίες, Έννοιες, Δεξιότητες, Στρατηγικές/Τρόπος σκέψης</i>	Ενδεικτ. δ.π
<p>A2. Να αναπτύξουν βιωματικά την ακουστική τους αντίληψη σε σχέση με τον ρυθμό, τη μελωδία και την αρμονία.</p> <p>A3. Να αναγνωρίζουν ακουστικά και να αποκωδικοποιούν μουσικές έννοιες μέσα από το ανάλογο μουσικό υλικό χρησιμοποιώντας την κατάλληλη ή συναφή μουσική ορολογία.</p> <p>A4. Να συσχετίζουν ακουστικά και οπτικά τα μουσικά στοιχεία ενός έργου σε υλικό με μη συμβατική και συμβατική σημειογραφία.</p>	<p>A2.1- A2.4</p> <p>Βλ. ΔΕΕ, Βαθμ. 4, Ακρόαση</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ρυθμός <ul style="list-style-type: none"> ○ Μέτρα: εμπέδωση α' τετραμήνου, 3/8, 4/8 ○ Αξίες και παύσεις: εμπέδωση α' τετραμήνου, ○ Σύνδεση Διαρκείας ○ Ελλιπές μέτρο 	2-3
	<p>A3.1- A3.6</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Μελωδία <ul style="list-style-type: none"> ○ Μελωδικά διαστήματα: εμπέδωση α' τετραμήνου, 6^{ης} μικρής, 6^{ης} μεγάλης ○ Μελωδίες: Σε μείζονες και ελάσσονες κλίμακες μέχρι δύο (2) διέσεις/υφέσεις 	4-5
	<p>A4.1- A4.2</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Αρμονία <ul style="list-style-type: none"> ○ Αρμονικά διαστήματα: εμπέδωση α' τετραμήνου, 6^{ης} μικρής, 6^{ης} μεγάλης, 7^{ης} μικρής ○ Συγχορδίες: εμπέδωση α' τετραμήνου, τετράφωνες μείζονες συγχορδίες με 7^η μικρή σε ευθεία κατάσταση, Ναπολιτάνικη 6^η (N6) ○ Συνδέσεις συγχορδιών: κύριων και δευτερεύουσων τετραφώνων συγχορδιών σε ευθεία κατάσταση (I/i, IV/iv, V/V⁷, ii, iii, vi/VI), σε α' αναστροφή (I⁶/i⁶, ii⁶, IV⁶/iv⁶) και σε β' αναστροφή (I^{6/4}/i^{6/4}, IV^{6/4}/iv^{6/4}, V^{6/4}), καθώς και το πλάγιο της υποδεσπόζουσας, με ξένους φθόγγους (ποίκιλμα, προήγηση) ○ Τρίτη της Πικαρδίας ○ Πτώσεις: όλες με χρήση συγχορδιών σε ευθεία κατάσταση (συμπερ. V7), α' και β' αναστροφή. Η Ναπολιτάνικης έκτη (N6) στην τέλεια αυθεντική πτώση (N6 – V – I, N6 – I6/4 – V – I) 	6

			*Σημείωση: Όλα τα πιο πάνω διδάσκονται βιωματικά μέσα από το τραγούδι, το σολφέζ, τη μουσική εκτέλεση, τον αυτοσχεδιασμό/σύνθεση και τη μουσική ακρόαση μέσω μικρών μουσικών παραδειγμάτων από διαφορετικά μουσικά είδη, στυλ και πολιτισμούς	
			Επανάληψη- Γραπτή Αξιολόγηση	2

2. Αρμονία

Οδηγίες

1. Όλοι οι Δείκτες Επιτυχίας και Επάρκειας είναι υποχρεωτικοί και διδάσκονται στο τετράμηνο και με τη σειρά που ορίζεται από τον Προγραμματισμό
2. Εκπαιδευτικό Υλικό:
 - Kostka, F., Payne, D. & Almén B. (2018) *Tonal Harmony with an introduction to post-tonal music*. New York: McGraw-Hill Education.
 - Αμαραντίδης, Α. & Αρχαύλη, Ειρ. (1994). *700+44 Θέματα Αρμονίας* Τεύχος 1. Αθήνα: Παπαρηγορίου Κ. – Νάκας Χ.
 - Αμαραντίδης, Α. (2011). *Το τονικό μουσικό σύστημα (Η αρμονία της μουσικής)*. Αθήνα: Παπαρηγορίου Κ. – Νάκας Χ.
 - Διαμαντής, Γ. (2007). *Αρμονία*. Αθήνα: Νάκας.
 - Ξιναρίδης Στ. (19--). *Αρμονία- Θεωρία και Θέματα για Λύση*. Τεύχος Α' και Β'. Λεμεσός: Ιδιωτική Έκδοση.
 - Εκπαιδευτικό Υλικό Γραφείου Μουσικής ΜΕ - ΥΠΑΝ.

Α΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ*		ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΑ ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ	Διδ. Περ. 32
	<i>Οι μαθητές/τριες να είναι σε θέση:</i>	<i>Διδακτέα: Πληροφορίες, Έννοιες, Δεξιότητες, Στρατηγικές/Τρόπος Σκέψης</i>	Ενδεικτ. δ.π
5. Να αποκτήσουν δεξιότητες μουσικής δημιουργίας, που αφορούν -κυρίως- στην εναρμόνιση, τον αυτοσχεδιασμό και τη σύνθεση, στο πρότυπο προσεγγίσεων προγενέστερων δημιουργών.	5.1 υιοθετούν διαδικασίες και πρακτικές της τονικής αρμονίας, αφού πρώτα αναλύσουν αυθεντικά μουσικά παραδείγματα (Βλ. ΔΕΕ, 5 ^η Βαθμ.)	<ul style="list-style-type: none">• Επανάληψη ύλης Γ΄ Γυμνασίου ΜΣ<ul style="list-style-type: none">○ Όλες οι συγχορδίες σε ευθεία κατάσταση και α΄ αναστροφή (V7 σε ευθεία κατάσταση)○ Πτώσεις Α (μόνο με κύριες συγχορδίες σε ευθεία κατάσταση) και Πτώσεις Β (περιλαμβάνουν και τις συγχορδίες σε α΄ αναστροφή, V7 σε ευθεία κατάσταση)○ Αρμονική Αλυσίδα με όλων των συγχορδιών σε ευθεία κατάσταση και α΄ αναστροφή	10

- **Κύριες συγχορδίες σε β' αναστροφή: Ορθή αρίθμηση, ορθοί διπλασιασμοί, χρήση στις πιο κάτω περιπτώσεις**

- **Διαβατικό 6/4** , με V (δεσπόζουσα συγχορδία σε β' αναστροφή) ή I (τονική συγχορδία σε β' αναστροφή) σε αδύνατο σημείου του μέτρου:

Διαβατικό της Δεσπόζουσας:

$I - V^{\sharp} - I^{\flat}$, $I^{\flat} - V^{\sharp} - I$ (σε μείζονες κλίμακες)

$i - V^{\sharp} - i$, $i^{\flat} - V^{\sharp} - i$ (σε ελάσσονες κλίμακες)

Διαβατικό της Τονικής:

$IV - I^{\sharp} - IV^{\flat}$, $IV^{\flat} - I^{\sharp} - IV$ (σε μείζονες κλίμακες)

$iv - i^{\sharp} - iv^{\flat}$, $iv^{\flat} - i^{\sharp} - iv$ (σε ελάσσονες κλίμακες)

- **Πτωτικό 6/4** , με I (τονική συγχορδία σε β' αναστροφή), σε δυνατό σημείο του μέτρου και σύνδεση της με τη δεσπόζουσα συγχορδία:

Πτωτικό της Τονικής:

$I^{\sharp} - V$, $i^{\sharp} - V$

- **Πλάγιο 6/4** , με IV/iv (υποδεσπόζουσα συγχορδία σε β' αναστροφή), μετά την τελική κατάληξη (λέγεται και πλάγια ή εκκλησιαστική πτώση):

Πλάγιο της Υποδεσπόζουσας:

$I - IV^{\sharp} - I$, $i - iv^{\sharp} - i$

- **Πτώσεις Γ** : όλες οι προηγούμενες πτώσεις , με προσθήκη κύριων συγχορδιών σε β' αναστροφή , όπως π.χ. **μισή πτώση** ($I^{\sharp} - V$, $i^{\sharp} - V$) και **πλάγια πτώση** ($I - IV^{\sharp} - I$, $i - iv^{\sharp} - i$)

- **Συγχορδία Δεσπόζουσας με προσθήκη 7ης - V7**

Συνδέσεις με V& σε ευθεία κατάσταση και λύση στην Τονική(πλήρης και ελλιπής μορφή της V&)

Εφαρμογές V& :

- σε διαδοχή με άλλες συγχορδίες και σε τελική κατάληξη V& - I / i (Τέλεια και ατελώς αυθεντική πτώση)
- **Πτωτικό της Τονικής** με χρήση V& : $I^{\flat} - V&$, , , $i^{\flat} - V&$
- **Μισή πτώση** με χρήση V& : $IV/iv - V&$, , , $I/i - V&$, $ii/iik - V$
- **Απροσδόκητη πτώση** με V& : $V& - vi/VI$

			<ul style="list-style-type: none">• Ξένοι Φθόγγοι Α2 : Ποικίλματα και Προήγηση (και με χρήση) , σήμανση με αστερίσκο (*) <u>Σημείωση:</u> Δίνονται ασκήσεις αναγνώρισης όλων των πιο πάνω σε έργα διαφορετικών εποχών και συνθετών. Εμπέδωση (βιωματικά σε τραγούδια ή συνθέσεις των μαθητών/τριών), καθώς και ασκήσεις τετράφωνης εναρμόνισης SATB με δοσμένο μπάσο ή σοπράνο (απαραίτητα με διάνθιση με ξ. φθ.), που περιλαμβάνουν και προϋπάρχουσες γνώσεις από την επανάληψη της ύλης Γ΄ Γυμνασίου , στις πρώτες εβδομάδες. Όλα τα παραδείγματα και οι ασκήσεις, να περιορίζονται σε τονικότητες μέχρι δύο (2) αλλοιώσεις. Δίνεται πίνακας με κριτήρια αξιολόγησης της εναρμόνισης.	
Επανάληψη – Γραπτή Αξιολόγηση			4	

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ*		ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΑ ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ	Διδ. Περ. 14-16
	<i>Οι μαθητές/τριες να είναι σε θέση:</i>	<i>Διδακτέα: Πληροφορίες, Έννοιες, Δεξιότητες, Στρατηγικές/Τρόπος σκέψης</i>	Ενδεικτ. δ.π.
5. Να αποκτήσουν δεξιότητες μουσικής δημιουργίας, που αφορούν -κυρίως- στην εναρμόνιση, τον αυτοσχεδιασμό και τη σύνθεση, στο πρότυπο προσεγγίσεων προγενέστερων δημιουργιών.	5.1 υιοθετούν διαδικασίες και πρακτικές της τονικής αρμονίας, αφού πρώτα αναλύσουν αυθεντικά μουσικά παραδείγματα (Βλ. ΔΕΕ, 5 ^η Βαθμ.)	<ul style="list-style-type: none"> • Δευτερεύουσες Συγχορδίες σε β΄ αναστροφή: Ορθή αριθμηση, ορθοί διπλασιασμοί, σε περιορισμένη χρήση και υπό προϋποθέσεις: <ul style="list-style-type: none"> ○ Δεύτερη αναστροφή της επιτονικής και επιδεσπόζουσας συγχορδίας : ii_4^{\flat} , ii_4° , vi_4^{\flat} , VI_4^{\flat} • Συνέχεια στη συγχορδία δεσπόζουσας με προσθήκη 7ης - v& <ul style="list-style-type: none"> ○ Διαδοχές συγχορδιών (με δοσμένο μπάσο/σοπράνο) με v& σε ευθεία κατάσταση και λύση στην Τονική και την Επιδεσπόζουσα συγχορδία (πλήρης και ελλιπής μορφή της v&) ○ Αναστροφές της v& : α΄ αναστροφή $v^{\wedge}5$, β΄ αναστροφή $v\\$3$, γ΄ αναστροφή $v\\$2$ ή $v2$ (κάθε αναστροφή διδάσκεται χωριστά και εισαγάγεται σταδιακά, σύμφωνα με οδηγίες που θα δοθούν αργότερα) ○ Εξαιρετικές λύσεις • Όλες οι Πτώσεις που προηγήθηκαν στην ύλη Α΄ τετραμήνου και <ul style="list-style-type: none"> ○ δανεισμένη 4η του ελάσσονα τρόπου στην πλάγια πτώση σε μείζονες τονικότητες $I - IV^{\wedge}4 - ^{\wedge}Z - I$ • Συγχορδία Ναπολιτάνικης έκτης. N6 - αναγνώριση στη μελωδική γραμμή της σοπράνο και ορθή λύση (όχι χρήση) <ul style="list-style-type: none"> ○ Πριν από μισή πτώση $N^{\wedge} - v/v\&$, $N^{\wedge} - I^{\wedge}4 /i^{\wedge}4 - v/v\&$ ○ Πριν τη τελική κατάληξη: $N^{\wedge} - I^{\wedge}4 /i^{\wedge}4 - v/v\& - I/i$ 	2 2 4 1 2-3

			<p>και με Τρίτη Πικαρδίας</p> <ul style="list-style-type: none">• Ξένοι Φθόγγοι Β1 :<ul style="list-style-type: none">○ Διαβατικοί φθόγγοι: Αναγνώριση και ορθή λύση (ΟΧΙ ΧΡΗΣΗ) , σήμανση με αστερίσκο (*) (Συνεχίζεται η αναγνώριση, ορθή λύση και χρήση ποικίλματος και προήγησης) <p><u>Σημείωση:</u> Δίνονται ασκήσεις αναγνώρισης όλων των πιο πάνω σε έργα διαφορετικών εποχών και συνθετών. Εμπέδωση (βιωματικά σε τραγούδια ή συνθέσεις των μαθητών/τριών), καθώς και ασκήσεις τετράφωνης εναρμόνισης με δοσμένο μπάσο/σοπράνο (απαραίτητα με διάνθιση με ξ. φθ.). Όλα τα παραδείγματα και οι ασκήσεις, να περιορίζονται σε τονικότητες μέχρι δύο (2) αλλοιώσεις. Να δίνεται απαραίτητα ο πίνακας με τα κριτήρια αξιολόγησης της εναρμόνισης.</p>	1
			Επανάληψη-Γραπτή Αξιολόγηση	2-3

3. Χορωδία

Οδηγίες

1. Οι Δείκτες Επιτυχίας και Επάρκειας είναι συνεχείς υπό την έννοια ότι αφορούν χορωδιακές δεξιότητες οι οποίες αναπτύσσονται καθ' όλη τη διάρκεια και των δύο τετραμήνων.
2. Εκπαιδευτικό Υλικό:
 - DeVenney, D. (2010): *Conducting Choirs* – Set. Roger Dean Publ Co.
 - Roe, P.F. (1983). *Choral Music Education*. (Second Edition). North Texas: Waveland Press, INC.

- Scherchen, H. (1989). *Εγχειρίδιο Διευθύνσεως Ορχήστρας*. Μπφρ. Κ. Νάσος. Αθήνα: Νάσος.
- Κερετζή, Α. (2004). *Διεύθυνση Χορωδίας: Πρώτες Βοήθειες*. Αθήνα: Orpheus.
- Μανιάτης, Τ. (2004). *Η Τέχνη της Χορωδίας*. Αθήνα: Φ. Νάκας.
- Τσιμούρη, Χ. (2004). *Αναπτύσσοντας Πολύπλευρες Μεθόδους Χορωδιακής Διδασκαλίας*. Αθήνα.

Α΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ*	ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΑ ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ	Διδ. Περ. 32	
	<i>Οι μαθητές/τριες να είναι σε θέση:</i>	<i>Διδακτέα: Πληροφορίες, Έννοιες, Δεξιότητες, Στρατηγικές/Τρόπος σκέψης</i>	

<p>ΕΦ1. Να τραγουδούν ορθά, ατομικά και σε ομάδες ποικίλο ρεπερτόριο τραγουδιών.</p> <p>ΕΦ2. Να τραγουδούν με επίγνωση του ρόλου τους στο φωνητικό σύνολο.</p> <p>ΕΦ3. Να εκτελούν με τη φωνή διαβάζοντας / αποκωδικοποιώντας σημειογραφία.</p>	<p>ΕΦ1.1- ΕΦ1.7</p> <p>ΕΦ2.1</p> <p>ΕΦ3.1- ΕΦ3.2</p>	<p>Βλ. ΔΕΕ, Βαθμ. 4, Εκτέλεση (Φωνή)</p>	<p>1. Ανατομία/Φυσιολογία φωνητικού συστήματος</p> <ul style="list-style-type: none">○ Μέρη φωνητικού και αναπνευστικού συστήματος○ Παραγωγή της φωνής○ Έκταση φωνών και κατάταξη φωνών στη χρωδία○ Μεταφώνηση <p>2. Φωνητική τεχνική</p> <ul style="list-style-type: none">○ Στάση σώματος○ Αναπνοή○ Λειτουργία φωνητικών χορδών○ Είδη φωνητικής τοποθέτησης○ Χορωδιακή άρθρωση○ Ποιότητα ήχου○ Υγιεινή της φωνής <p>3. Σωματικό και φωνητικό ζέσταμα</p> <ul style="list-style-type: none">○ Πρόσωπο, σώμα, αναπνοή○ Τοποθέτηση φωνής○ Φωνήεντα, έκταση, ευελιξία, σύμφωνα κ.λπ.○ Ορθό τονικό ύψος <p>4. Καλλιτεχνική έκφραση</p> <ul style="list-style-type: none">○ Εκφραστικά σύμβολα○ Σύνδεση λόγου και μουσικής○ Τονισμοί○ Ερμηνεία○ Μελωδικές και ρυθμικές φράσεις <p>5. Σκηνική παρουσία</p> <ul style="list-style-type: none">○ Διατάξεις χορωδιών○ Είσοδος-έξοδος χορωδιών και μαέστρου○ Οπτική επαφή με μαέστρο○ Στάση σώματος/σωματική έκφραση/ θεατρικότητα/εκφραστικότητα○ Ενδυμασία○ Δόσιμο τόνου○ Ψυχολογία	28
---	--	--	--	----

		<p>6. Είδη χορωδιακών συνόλων και έργων</p> <ul style="list-style-type: none">○ Παιδική, μικτή, όμοιων φωνών, δωματίου, κ.λπ.○ A capella, έργα με συνοδεία, ομοφωνικά έργα, κανόνας, έργα με αντίστιξη ή μίμηση κ.λπ. <p>7. Χορωδιακό ρεπερτόριο</p> <p>Ο/Η μαέστρος/α υποχρεούται να διδάξει τα έργα που συν-αποφασίζονται στην αρχή του τετραμήνου, καθώς και <u>δύο</u> έργα που περιλαμβάνονται στις δοθείσες δεξαμενές (ένα ελληνόφωνο και ένα ξενόφωνο)</p> <p>Βλ. Ρεπερτόριο Χορωδίας, πιο κάτω, σσ. 18-20</p>	
Επανάληψη-Γραπτή Άσκηση			4

Β΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ*	ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΑ ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ	Διδ. Περ. 28-30
--	--	--------------------------------

	Οι μαθητές/τριες να είναι σε θέση:		Διδακτέα: Πληροφορίες, Έννοιες, Δεξιότητες, Στρατηγικές/Τρόπος σκέψης	
<p>ΕΦ1. Να τραγουδούν ορθά, ατομικά και σε ομάδες ποικίλο ρεπερτόριο τραγουδιών.</p> <p>ΕΦ2. Να τραγουδούν με επίγνωση του ρόλου τους στο φωνητικό σύνολο.</p> <p>ΕΦ3. Να εκτελούν με τη φωνή διαβάζοντας / αποκωδικοποιώντας σημειογραφία.</p>	<p>ΕΦ1.1- ΕΦ1.7</p> <p>ΕΦ2.1</p> <p>ΕΦ3.1- ΕΦ3.2</p>	<p>Βλ. ΔΕΕ, Βαθμ. 4, Εκτέλεση (Φωνή)</p>	<p>1. Ανατομία/Φυσιολογία φωνητικού συστήματος</p> <ul style="list-style-type: none">○ Μέρη φωνητικού και αναπνευστικού συστήματος○ Παραγωγή της φωνής○ Έκταση φωνών και κατάταξη φωνών στη χορωδία○ Μεταφώνηση <p>2. Φωνητική τεχνική</p> <ul style="list-style-type: none">○ Στάση σώματος○ Αναπνοή○ Λειτουργία φωνητικών χορδών○ Είδη φωνητικής τοποθέτησης○ Χορωδιακή άρθρωση○ Ποιότητα ήχου○ Υγιεινή της φωνής <p>3. Σωματικό και φωνητικό ζέσταμα</p> <ul style="list-style-type: none">○ Πρόσωπο, σώμα, αναπνοή○ Τοποθέτηση φωνής○ Φωνήεντα, έκταση, ευελιξία, σύμφωνα κ.λπ.○ Ορθό τονικό ύψος <p>4. Καλλιτεχνική έκφραση</p> <ul style="list-style-type: none">○ Εκφραστικά σύμβολα○ Σύνδεση λόγου και μουσικής○ Τονισμοί○ Ερμηνεία○ Μελωδικές και ρυθμικές φράσεις <p>5. Σκηνική παρουσία</p> <ul style="list-style-type: none">○ Διατάξεις χορωδιών○ Είσοδος-έξοδος χορωδών και μαέστρου○ Οπτική επαφή με μαέστρο○ Στάση σώματος/σωματική έκφραση/ θεατρικότητα/εκφραστικότητα○ Ενδυμασία○ Δόσιμο τόνου○ Ψυχολογία	24-26

			<p>6. Είδη χορωδιακών συνόλων και έργων</p> <ul style="list-style-type: none">ο Παιδική, μικτή, ομοίων φωνών, δωματίου, κ.λπ.ο A capella, έργα με συνοδεία, ομοφωνικά έργα, κανόνες, έργα με αντίστιξη ή μίμηση κ.λπ. <p>7. Χορωδιακό ρεπερτόριο</p> <p>Ο/Η μαέστρος/α υποχρεούται να διδάξει τα έργα που συν-αποφασίζονται στην αρχή του τετραμήνου, καθώς και <u>δύο</u> έργα που περιλαμβάνονται στις δοθείσες δεξαμενές (ένα ελληνόφωνο και ένα ξενόφωνο)</p> <p>Βλ. Ρεπερτόριο Χορωδίας, πιο κάτω, σσ. 18-20</p>	
			Επανάληψη – Γραπτή Άσκηση	4

*** Οι Δείκτες Επιτυχίας σε συνάρτηση με τους Δείκτες Επάρκειας που παρουσιάζονται στα αντίστοιχα Πλαίσια Μάθησης Α΄ Λυκείου ΜΣ είναι από τη Βαθμίδα 4, του ΕΑΠΜ Γενικής Παιδείας και από την 5^η Βαθμίδα του ΜΛ (όπου ισχύουν), καθώς κατά την περίοδο συγγραφής του Προγραμματισμού του ΜΣ οι Δείκτες Επιτυχίας αποκλειστικά για το ΜΣ είναι σε διαδικασία συγγραφής.**

- Κατ' επέκταση, οι ακόλουθοι Συνεχείς Δείκτες Επιτυχίας και Επάρκειας αφορούν ένα ή περισσότερα αντικείμενα του μαθήματος και διδάσκονται παράλληλα με τους προαναφερθέντες και λειτουργούν ως εργαλεία, στρατηγικές, τρόποι σκέψης, στάσεις και αξίες που χρειάζεται οι μαθητές σταδιακά να αποκτήσουν και συνεχώς να αναπτύσσουν για την απρόσκοπτη ανάπτυξη των μουσικών τους γνώσεων, δεξιοτήτων και στάσεων, όπως περιγράφονται από τους ακόλουθους Δείκτες Επιτυχίας.

1. Να ακολουθούν διαδικασίες μουσικού γραμματισμού, ώστε να κατανοούν τα στοιχεία της μουσικής.	1.12 χρησιμοποιούν τη μουσική τεχνολογία ως εργαλείο ώστε να κατανοούν, να χρησιμοποιούν και να βελτιώνουν τα πιο πάνω μουσικά στοιχεία σε πλαίσιο ακρόασης, εκτέλεσης και δημιουργίας της μουσικής - είτε από τους ίδιους είτε από τρίτους.	<ul style="list-style-type: none">Μουσικά λογισμικά, μουσικές εφαρμογές και μουσικός εξοπλισμός, π.χ.<ul style="list-style-type: none">λογισμικά εξάσκησης ακουστικών δεξιοτήτωνλογισμικά καταγραφής μουσικής σημειογραφίαςΔιαδίκτυο, μουσικές ιστοσελίδες για σκοπούς έρευνας, εξάσκησης και εκμάθησης της μουσικής, π.χ.<ul style="list-style-type: none">κατέβασμα παρτιτούρων, αρχείων mp3	✓	✓	✓
4. Να αναπτύξουν δεξιότητες εκτέλεσης και τραγουδιού προκειμένου να τις χρησιμοποιούν για την κατανόηση της μουσικής.	4.1 αποδίδουν τα στιλιστικά χαρακτηριστικά ενός έργου/τραγουδιού με κατάλληλο τρόπο και μουσικότητα, απολαμβάνοντας ταυτόχρονα τη μουσική πράξη.	<ul style="list-style-type: none">Ακριβής απόδοση του μουσικού κειμένουΠροσπάθεια για τεχνική επάρκειαΚαταλληλότητα και συνέπεια στο μουσικό στίλΕκτελεστικές προσεγγίσεις, διακεκριμένοι εκτελεστές, εγνωσμένου κύρους σύνολα και ορχήστρεςΡοή και άνεσηΜουσική έκφραση και ερμηνείαΜουσική επικοινωνία: προβολή, πειστικότηταΜουσικό νόημα (βλ. Β4, Ακρόαση, Δ.Ε.Ε. 5.3)<ul style="list-style-type: none">Θετική σχέση με τα ενδογενή νοήματα της μουσικής (δηλ. τη μουσική αυτή καθαυτή) καθώς και τα εξωμουσικά της νοήματα			✓
	4.2 χρησιμοποιούν τις δεξιότητες τους στην εκτέλεση πιάνου (keyboard harmony) και στην ερμηνεία τραγουδιού, ώστε να αναπτύσσουν τις μουσικές τους γνώσεις και δεξιότητες (π.χ. ακρόαση, εναρμόνιση μελωδίας).	<ul style="list-style-type: none">Keyboard harmony και Τραγούδι, π.χ.<ul style="list-style-type: none">αυτοσυγκέντρωση, νοητικές δυνάμεις, μουσική σκέψηη ακρόαση και η εκτέλεση με προσήλωση και κριτική προσέγγισηνοερή οπτικοποίηση πριν την εκτέλεσηταύτιση ήχου: νοερώς και στην πράξη (πιάνο και τραγούδι)χτίσιμο συγχορδιών στο πιάνο, αλλαγή είδουςεκτέλεση εναρμονισμένης μελωδίας στο πιάνοτο τραγούδι ως συνοδεία κατά την εκτέλεση στο πιάνο	✓	✓	✓
6. Να αναπτύξουν την ατομική τους μουσική ταυτότητα προκειμένου να προχωρήσουν σε πανεπιστημιακές σπουδές με απώτερο στόχο την	6.1 αποδομούν και να αναδομούν την ατομική μουσική τους ταυτότητα, με στόχο τη συνεχή προσωπική τους μουσική ανάπτυξη.	<ul style="list-style-type: none">Η κατασκευή της μουσικής ταυτότηταςΑτομικά χαρακτηριστικά και κοινωνικοί παράγοντεςΑτομικό πλάνο μουσικής ανάπτυξης	✓	✓	✓

επαγγελματική τους αποκατάσταση ή/και την πολύπλευρη ανάπτυξη	6.2 προσδιορίζουν, μέσα από διαδικασίες προσωπικής ενδοσκόπησης που αφορά στην μουσική τους ταυτότητα, ενδεχόμενες προοπτικές εξέλιξής τους ως επαγγελματίες του χώρου της μουσικής.	<ul style="list-style-type: none"> • Προσωπικές προοπτικές, δυνατότητες, κλίσεις και ενδιαφέροντα • Μουσικά επαγγέλματα και προοπτικές επαγγελματικής αποκατάστασης • Η ζωή ενός συνθέτη, εκτελεστή ή άλλου επαγγελματία του χώρου της μουσικής <ul style="list-style-type: none"> ○ προαπαιτούμενες γνώσεις και δεξιότητες, αναγκαίος εξοπλισμός, υποχρεώσεις, βιοπορισμός, συνθήκες στον χώρο ○ εργοδότες, π.χ. μουσική βιομηχανία, μουσικοί οργανισμοί, κ.λπ. • Σπουδές - Κατάρτιση: Πανεπιστημιακοί κλάδοι για μουσικές σπουδές, απαιτήσεις εισδοχής, εναλλακτικές δυνατότητες επιμόρφωσης (π.χ. διαδικτυακά σεμινάρια επαγγελματικών οργανισμών, δημιουργία μουσικού πορτοφολίου) 			✓
	6.3 εντάσσονται ενεργά και να συμβάλλουν σε πολιτιστικές δράσεις του στενού και ευρύτερου κοινωνικού τους χώρου, επιδεικνύοντας αρτιότητα και υπευθυνότητα.	<ul style="list-style-type: none"> • Η κοινότητα των επαγγελματιών του χώρου της μουσικής (π.χ. εκτελεστής, συνθέτης, ακροατής, παραγωγός, μαέστρος, μάνατζερ) • Η ακαδημαϊκή και επιστημονική κοινότητα του χώρου της μουσικής (π.χ. ερευνητές, μουσικολόγοι, εθνομουσικολόγοι, κ.λπ.) • Δίκτυα επαγγελματιών της μουσικής • Προσωπική μουσική έκφραση • Ενσυναίσθηση, κοινωνικές συνθήκες μουσικής πράξης • Μουσική επικοινωνία 			✓

ΡΕΠΕΡΤΟΡΙΟ ΧΟΡΩΔΙΑΣ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

Α.	Α΄ Τετράμηνο	Β΄ Τετράμηνο
	<ul style="list-style-type: none"> • Συναποφασίζεται στην αρχή του τετραμήνου 	<ul style="list-style-type: none"> • Συναποφασίζεται στην αρχή του τετραμήνου

Β. Δύο έργα από την ακόλουθη ελληνόφωνη ή/και ξενόφωνη δεξαμενή έργων το κάθε τετράμηνο

ΕΛΛΗΝΟΦΩΝΗ ΔΕΞΑΜΕΝΗ Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

	ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ/ΣΥΝΘΕΤΗΣ		ΠΡΟΣΘΕΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ/ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΗ
1.	Madrigal, Βασίλης Τενίδης	Σπουδή στην Όμορφη Μπελίσσα, Μάνου Χατζιδάκι	Ποίηση Φ. Γκ. Λόρκα (Ο Ματωμένος Γάμος)
2.	Καραγκούνα	Δημοτικό Θεσσαλίας	Χορωδιακή Επεξεργασία: Στέφανος Ευθυμιάδης
3.	Άνθη της Πέτρας, Μίκης Θεοδωράκης	Επιφάνεια Αβέρωφ	Ποίηση: Γιώργος Σεφέρης
4.	Ένα το Χελιδόني, Θεόδωρος Αντωνίου	Βασισμένο στο έργο του Μίκη Θεοδωράκη	Ποίηση: Οδυσσέας Ελύτης
5.	Κραταιά ως Θάνατος Αγάπη, Μάνος Χατζιδάκις	Μεγάλος Ερωτικός, ποίηση: Σαπφώ (αρχαία ελληνική γλώσσα)	
6.	Ήλιος και Αέρας, Μανώλης Καλομοίρης	Ποίηση: Γιώργος Δροσίνης	
7.	Αναστάσιμη Ωδή, Μιχάλης Αδάμης	Βυζαντινό κείμενο	
8.	Ντουμ ντουμ τα΄ργανα, Νίκος Χριστοδούλου		
9.	Άστραψεν η Ανατολή, Νίκος Κυπουργός	Παραδοσιακό νανούρισμα Σμύρνης	
10.	Αγιά Μαρίνα	Κυπριακό νανούρισμα	Χορωδιακή διασκευή: Άλκης Μπαλτάς
11.	Βοσσικάτα, Γιάννης Κωνσταντινίδης	Καλύμνου, τέσσερα δωδεκανησιακά τραγούδια	
12.	Τρεχαντήρα	Παραδοσιακό Κυκλάδων	Χορωδιακή επεξεργασία: Δημήτρης Μηνακάκης
13.	Τρία Δημοτικά, Θεόδωρος Παπακωνσταντίνου		
14.	Το τραούδι του γάμου,	Κυπριακό	

	Σόλων Μιχαηλίδης		
15.	Τέσσερα Ποιμενικά άσματα, Τάσος Παππάς	Βασισμένο σε παραδοσιακό υλικό	
16.	Κάλαντα Καστοριάς	Ελληνικά Κάλαντα	Επεξεργασία: Τάσος Παππάς

ΞΕΝΟΦΩΝΗ ΔΕΞΑΜΕΝΗ Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

	ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ/ΣΥΝΘΕΤΗΣ		ΠΡΟΣΘΕΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ
1.	Ecco mormorar l' onde, C. Monteverdi	SSATB a capella	Αναγέννηση, Κοσμικό μαδριγάλι, Αντιστικτικό
2.	Sicut cervus , G.L. da Palestrina	SATB a capella	Αναγέννηση, Θρησκευτικό μοτέτο, Αντιστικτικό
3.	Excultate Justi, L.G. da Viadana	SATB a capella	Αναγέννηση, Θρησκευτικό μοτέτο Ομοφωνικό και Αντιστικτικό
4.	Hallelujah Από το ορατόριο <i>Μεσσίας</i> , G. F. Handel	SATB με συνοδεία	Μπαρόκ Ομοφωνικό και Αντιστικτικό
5.	For unto us a child is born Από το ορατόριο <i>Μεσσίας</i> , G. F. Handel	SATB με συνοδεία	Μπαρόκ, Αντιστικτικό
6.	The heavens are telling Από το ορατόριο <i>The Creation</i> , J. Haydn	SATB, σολίστ με συνοδεία	Κλασικισμός, Ομοφωνικό
7.	Kyrie in F, KV 33, W.A. Mozart	SATB με συνοδεία	Κλασικισμός, Ομοφωνικό
8.	Lacrimosa Από το <i>Ρέκβιεμ</i> , W.A. Mozart	SATB με συνοδεία	Κλασικισμός, Ομοφωνικό
9.	Locus Iste, Anton Bruckner	SATB a capella	Ρομαντισμός, Ομοφωνικό
10.	Agnus Dei	SATB (divisi) με συνοδεία	Ρομαντισμός, Ομοφωνικό

	Από το <i>Ρέκβιεμ</i> , G. Faure		
11.	Abendlied, J. Rheinberger	SSATTB	Ρομαντισμός, Ομοφωνικό
12.	Va pensiero Από την όπερα <i>Nabucco</i> , G. Verdi	SATB με συνοδεία	Ρομαντισμός, Ομοφωνικό
13.	Bogoroditse Devo, S. Rachmaninoff	SATB a capella	20ος αι.
14.	<i>Ceremony of Carols</i> , B. Britten: There is no rose ή Deo Gracias,	SATB με συνοδεία	20 ^{ος} αι., Ομοφωνικό
15.	Three madrigals (σε ποίηση του Shakespeare), Emma Lou Diemer	SATB με συνοδεία	20 ^{ος} αι., Ομοφωνικό
16.	The Lord bless you and keep you, John Rutter	SATB με συνοδεία	20 ^{ος} αι., Ομοφωνικό
17.	The seal lullaby, Eric Whitacre	SATB με συνοδεία	21 ^{ος} αι., Ομοφωνικό
18.	Ubi caritas, Ola Gjeilo	SATB με συνοδεία	21 ^{ος} αι., Ομοφωνικό